udvælgelsesprøve, der følger efter et tidligere tilsvarende afslag, kan admitteres, såfremt den anden afgørelse reelt erstatter den første og ikke blot kan betragtes som en stadfæstelse heraf.

3. En tjenestemand kan ikke til støtte for et søgsmål til prøvelse af et afslag på en ansøgning om deltagelse i en udvælgelsesprøve gøre gældende, at meddelelsen om udvælgelsesprøve var behæftet med mangler, hvis han ikke rettidigt har anfægtet de bestemmelser i meddelelsen, som efter hans opfattelse indeholder et klagepunkt imod ham. I modsat fald er det nemlig muligt at anfægte en meddelelse om udvælgelsesprøve længe efter dens offentliggørelse og efter, at de fleste eller alle etaper i forbindelse med udvælgelsesprøven allerede er afsluttet, hvilket strider mod retssikkerhedsprincippet samt mod principperne om den berettigede forventning og god forvaltningsskik.

4. Ved en udvælgelsesprøve har udvælgelseskomiteen til opgave at vurdere forhold, som ansøgerne kender, hvad enten der er tale om de af dem fremlagte kvalifikationsbeviser, de af dem aflagte prøver eller de bedømmelser, som de har set og har kunnet kommentere. Dette udgør en garanti for en lovlig gennemførelse af udvælgelsesprøven og en garanti mod vilkårlige afgørelser, idet ansøgerne har kendskab til alle de faktorer, som udvælgelseskomiteen lægger til grund for sin vurdering, hvorfor de besidder alle forudsætninger for at anfægte denne vurdering, hvis de mener, at den er forkert.

   Når udvælgelseskomiteen derimod helt eller delvis støtter sin afgørelse på forhold, såsom oplysninger og udtalelser fra de administrativt overordnede, som ansøgerne ikke har adgang til, har de ingen mulighed for at tage til genmæle over for udtalelser fra tredjemand, der kan være fuldt korrekte, men lige så vel af en eller grund forkerte. At ansøgerne ikke har haft mulighed for at tage stilling til de administrativt overordnedes udtalelser, som udvælgelseskomiteen har lagt til grund, udgør derfor en tilsidesættelse af et princip, som udvælgelsesproceduren er undergivet, hvorfor afslaget på deres ansøgning om deltagelse vil være at annullere.

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIR GORDON SLYNN

fremsat den 12. december 1985 *

Høje Domstol.

I denne sag har 53 tjenestemænd ved Kommissionen, som i hele deres ansættelsesperiode har været indplaceret i kategori C, nedlagt påstand om annullation af den interne udvælgelsesprøve KOM/B/2/82 og om, at der træffes de hermed nødvendige foranstaltninger. De har navnlig påstået

* Oversat fra engelsk.

annullation dels af udvælgelseskomiteens afgørelse om at nægte dem adgang til at deltage i prøverne, dels af udnævnelsen af andre ansøgere på grundlag af resultatet af udvælgelsesprøven.

Meddelelsen om den interne udvælgelsesprøve vedrørte en ansættelsesreserve af assistenter/sekretariatsassistenter/tekniske assistenter i stillingsgruppe B5/B4. Reservelisten var oprindelig gyldig til 31. december 1983, men blev forlænget til 31. december 1986.

For at kunne deltage i udvælgelsesprøven skulle ansøgeren opfylde en række specifikke betingelser vedrørende lønklasse, arbejdsområde, tjenestetid og alder. Alle sagsøgerne opfyldte disse betingelser og fik adgang til udvælgelsesprøven.

Ansøgningerne skulle indgives på en standardformular vedlagt et særligt bilag, hvori ansøgeren skulle anføre sin uddannelse og eventuelle eksamensbeviser, de stillinger, vedkommende havde haft, og den her erhvervede erfaring samt vedkommendes kendskab til stenografi i de forskellige sprog.

Efter gennemgang af ansøgningspapirene og efter:

» i) en samtale med de ansøgere, som opfylder betingelserne for adgang til udvælgelsesprøven, når udvælgelseskomiteen skønner, at en sådan samtale er nødvendig for at kunne vurdere den pågældendes evne til at beklæde en stilling i en højere kategori, og

ii) en eventuel samtale med de administrativt overordnede (normalt sekretærerne for generaldirektørerne) for at indhente oplysninger og navnlig høre deres udtalelse om ansøgerens evne til at beklæde en stilling i kategori B «,

skulle udvælgelseskomiteen afgøre, hvilke ansøgere, der kunne få adgang til prøverne, og i samarbejde med den enkelte ansøger fastlægge arten af den prøve, den pågældende skulle undergives.

Prøverne kunne bestå enten i en uddannelsesperiode og praktiske øvelser eller i udførelse af en opgave, som skulle vise, at ansøgeren besad de nødvendige egenskaber, idet udvælgelseskomiteen udarbejdede bedømmelseskriterierne og, om nødvendigt, udpegede bisiddere.

Der var ca. 860 ansøgere; heraf fik ca. 40 ikke adgang til at deltage i udvælgelsesprøven. Herefter stod udvælgelseskomiteen over for den uhyre vanskelige opgave at skulle udarbejde en reserveliste for de øvrige ansøgere, hvoraf man forventede, at der skulle anvendes 100 til ledige stillinger inden for listens gyldighedsperiode.

Udvælgelseskomiteens første opgave var helt klart at fastlægge den procedure, den skulle følge. Den var forpligtet til at gennemgå ansøgningsformularerne, bilagene og ledsagende dokumenter, hvad den da også gjorde. Den besluttede at gennemgå ansøgernes aktmappe, hvilket også skete. Den udarbejdede et spørgeskema, som blev forelagt en sekretær i hvert generaldirektorat, for så vidt angår de ansøgere, som var ansat her. Da adskillige sekretærer nægtede at udfylde spørgeskemaerne, besluttede udvælgelseskomiteen at tage en samtale med de sekretærer, som var bekendt med de ansøgere, der havde fået adgang til prøverne. Komiteen fandt det mest retfærdigt, at samtalerne fandt sted for samtlige ansøgeres vedkommende og ikke kun i de tilfælde, hvor udvælgelseskomiteen ønskede yderligere oplysninger.

Da udvælgelseskomiteen påbegyndte arbejdet i januar 1982, besluttede den, at den ville indkalde de ansøgere til en samtale, hvis ansøgning den fandt »tvivlsom« eller »negativ«. I marts 1984, da proceduren var videre fremskredet, besluttede komiteen, at det i betragtning af den foreliggende dokumentation var unødvendigt at tage samtaler med ansøgerne, da sådanne samtaler næppe kunne give væsentlige supplerende oplysninger. I stedet inddelte komiteen ansøgerne i seks grupper på grundlag af deres personlige aktmapper og samtalerne med ovennævnte sekretærer. I den øverste gruppe 5 fandtes de ansøgere, som for tiden udførte opgaver på B-, BS- og BT-niveau, og i gruppe 4 ansøgere, som havde de nødvendige potentielle egenskaber til øjeblikkeligt at udføre sådanne opgaver. Nederst gruppe 2 ansøgere med klart utilstrækkelige potentielle egenskaber og gruppe 1 ansøgere, som kun i ringe grad besad disse egenskaber, og gruppe 0 ansøgere uden de nødvendige potentielle egenskaber til de pågældende stillinger. Den mellemste gruppe (3) omfattede de ansøgere, som havde en række af de egenskaber — om end ikke i tilstrækkeligt omfang — som var nødvendige for at udføre de omhandlede B-opgaver.

I gruppe 5 og 4 var der i alt 221 ansøgere, som alle opfyldte kravene for ansættelse i B-, BS- eller BT-stillingerne. Da man på det pågældende tidspunkt antog, at der skulle besættes 151 stillinger inden for tre år, blev 151 ansøgere ud af de 221 opført på reservelisten. Med stort flertal — to medlemmer stemte imod — besluttede udvælgelseskomiteen, at de ikke ville foretage en ny gennemgang af ansøgerne i mellemgruppen (3). Herefter udarbejdede komiteen de prøver, som efter dens opfattelse var passende for de ansøgere, som var opført på listen.

Alle de i sagen omhandlede ansøgere modtog i juni 1984 en skrivelse, hvori ansættelseskomiteen meddelte dem, at de ikke var opført på listen over ansøgere, som fik adgang til prøverne. Komiteen oplyste samtidig, at den havde gennemgået deres aktmapper og deres ansøgningsformularer samt havde taget hensyn til en samtale med en repræsentant for det relevante generaldirektorat eller den relevante tjenestegren, og at den havde taget faktorer som erfaring, uddannelse og bevægelighed i betragtning.

Tilsyneladende anmodede samtlige ansøgere om yderligere oplysninger. Efter det oplyste indgav tre ansøgere, Seube, Basch og Pelliccionne, klager i henhold til tjenestemandsvedtægten.

Alle ansøgerne modtog en skrivelse af 7. september 1984, hvoraf det fremgik, at udvælgelseskomiteen havde gennemgået ansøgningerne endnu engang, men at denne gennemgang intet havde frembragt, som kunne berettige en ændring af afgørelsen. Det fremgik yderligere af skrivelsen, hvilke kriterier der var lagt til grund, såsom erfaring, uddannelse og periodiske bedømmelser; skrivelsen indeholdt ligeledes en redegørelse for komiteens hensyntagen til aktmappen og samtalerne samt for beslutningen om at tage alle dem i betragtning, som allerede havde udført, eller som var fuldt ud kvalificeret til at udføre, B-opgaver.

Nærværende sag blev anlagt den 10. december 1984. Kommissionen har gjort gældende, at den ikke er rettidigt anlagt, og derfor må afvises.

Det er helt klart, at det i december 1984 var for sent at anfægte gyldigheden af meddelelsen om udvælgelsesprøve fra 1982 samt af skrivelsen fra juni 1984, som indeholdt den oprindelige afgørelse, hvilket dog ikke gælder de to eller tre ansøgere, som i henhold til tjenestemandsvedtægten havde påklaget afgørelsen.

Om det i den foreliggende sag er muligt at anfægte gyldigheden af skrivelsen af 7. september 1984 afhænger af, om denne skri-

velse blot er en bekræftelse af afgørelsen, som blev meddelt i juni-skrivelsen (i hvilket tilfælde den ikke kan anfægtes), eller om det er en ny afgørelse. Det er ikke altid let at sondre mellem disse to tilfælde; det er heller ikke ønskeligt at udvirke, at en udvælgelseskomité eller Kommissionen — alt efter det enkelte tilfælde — afholder sig fra at tage en afgørelse op til fornyet overvejelse, hvilket kan blive følgen, hvis det uden videre hævdes, at fristen herved løber igen. Som anført af Kommissionen er der klart grundlag for at antage, at den anden skrivelse i sagen blot indeholder en mere detaljeret forklaring af den allerede trufne afgørelse. Efter min mening fremgår det på den anden side af det for Domstolen oplyste, at udvælgelseskomiteen som ønsket faktisk foretog en ny indgående gennemgang af ansøgningerne og traf en ny afgørelse om, at netop disse ansøgere ikke kunne få adgang til prøverne. Det støttes af det forhold, at mange andre ud over sagsøgerne anmodede om, at den oprindelige afgørelse blev revideret, og at komiteen som et resultat af den fornyede gennemgang gav 18 af de tidligere afviste ansøgere adgang til prøverne.

Herefter kan jeg tilslutte det standpunkt, at sagen er rettidigt anlagt og derfor kan admitteres, for så vidt samtlige sagsøgere anfægter afgørelsen af 7. september 1984. Det er derfor ufornødent at tage stilling til, om Basch, Seube og Pelliccionne rettidigt har anlagt sag til prøvelse af juni-afgørelsen.

Med hensyn til realiteten har sagsøgerne for det første gjort gældende, at formålet med udvælgelsesprøven var at oprette en ansættelsesreserve for tre forskellige stillingstyper, assistenter, sekretariatsassistenter og tekniske assistenter. Ifølge sagsøgerne skal de personer, som besætter disse stillinger, varetage så forskellige opgaver, og forløbet af deres tjenestemandskarriere er så forskelligt, at det er umuligt at fastsætte et fælles niveau i en udvælgelsesprøve af denne art. Jeg finder, at dette anbringende vedrører selve udvælgelsesprøven, og at det ikke kan lægges til grund, da det ikke er rettidigt fremsat. Såfremt det kunne antages til realitetsbehandling, mener jeg ikke, at de forskellige stillinger er så forskellige, at udvælgelsesprøven af den grund var ugyldig, skønt der består visse forskelle mellem de opgaver, der skal varetages, og på trods af den omstændighed, at visse ansøgninger blev ændret som følge af åbenbar vildfarelse, idet de vedrørte en forkert stilling.

For det andet har sagsøgerne dels a) gjort gældende, at meddelelsen om udvælgelsesprøve var mangelfuld, idet den i strid med artikel 1, stk. 1, litra d), i bilag III til tjenestemandsvedtægten ikke indeholdt en specifikation af »de til de stillinger, der skal besættes, nødvendige diplomer og andre kvalifikationsbeviser eller praktiske erfaringer«; dels b) har de gjort gældende, at hvis de i skrivelserne af juni 1984 og 7. september 1984 opgivne kriterier skal betragtes som en specifikation af kvalifikationer og erfaring, blev de opgivet for sent. For så vidt angår anbringendet a) vedrører det, som allerede nævnt, i det væsentlige meddelelsen om udvælgelsesprøven og er derfor ikke rettidigt fremsat, hvilket ligeledes gælder for b), for så vidt det vedrører juni-skrivelsen. Under alle omstændigheder finder jeg ikke, at anbringende a) kan lægges til grund. I meddelelsen angives, hvor mange års erfaring, der kræves, og på hvilket niveau. I meddelelsen henvises der ligeledes til ansøgningsformularen og til det særlige bilag. Det fremgår af formularen, at der skal gives detaljerede oplysninger om uddannelse, eksamensbeviser, faglig erfaring samt kendskab til stenografi og maskinskrivning. Det er tænkeligt, at denne form for udvælgelsesprøve på netop dette niveau stiller lige så store krav til erfaring som til

kvalifikationsbeviser, og afgørelsen kan med føje støttes på en samlet vurdering af disse momenter.

Sagsøgerne har herefter anført (sjette søgsmålsgrund), at karakteren af prøverne, som den er skitseret i meddelelsen om udvælgelsesprøven under III, paragraf 2 er i strid med artikel 1, stk. 1, litra e), i bilag III til tjenestemandsvedtægten, hvorefter meddelelsen bør specificere: »ved en udvælgelse på grundlag af prøver: disses karakter og vurderingen af dem«. Sagsøgerne har her anført, at prøverne ikke var specificerede; så vidt det fremgår af meddelelsen, er der ikke tale om en eksamen i almindelig forstand, idet der foreskrives forskellige prøver for forskellige ansøgere, og det fremgår ikke, hvordan prøverne bliver bedømt. Efter min opfattelse er det klart, at dette anbringende ikke kan lægges til grund, da det vedrører meddelelsen om udvælgelsesprøve. Da sagsøgerne ikke deltog i prøverne, har de ikke interesse i at anfægte dem.

Der er fremført tre søgsmålsgrunde vedrørende udvælgelseskomiteens afgørelser (nr. 5, 3 og 4). Sagsøgerne har anført, at det er retsstridigt at samle de ansøgere, som allerede udførte B-opgaver, i en gruppe, idet de herved — uden hensyntagen til deres fortjenester — umiddelbart fik adgangsbillet til prøverne uden at skulle konkurrere med de øvrige ansøgere. Det er næppe et rimeligt udgangspunkt, da nogle af de ansøgere, som fik adgang til prøverne, måske ikke havde udført deres B-opgaver tilfredsstillende og måske var mindre kvalificerede end andre ansøgere, som på det pågældende tidspunkt stadig udførte C-opgaver. På den anden side var det nødvendigt at fastlægge en række kriterier for at reducere de 800 til et mere rimeligt antal, og ansøgernes interesser blev varetaget ved, at de mere kvalificerede udskilles fra de mindre kvalificerede under prøverne og i forbindelse med en samlet vurdering af kvalifikationerne og de periodiske bedømmelser. Jeg mener derfor ikke, at udvælgelseskomiteen i denne henseende handlede retsstridigt.

Herefter har sagsøgerne kritiseret, at de administrativt overordnede blev hørt for samtlige ansøgeres vedkommende (der var således ikke tale om »en eventuel samtale«); nogle af de overordnede (sekretærer for generaldirektørerne) havde måske intet kendskab til ansøgerne eller ønskede måske af personlige grunde at holde på nogle ansøgere og slippe af med andre; det hævdes, at det førte til forskellige resultater i de forskellige afdelinger. Det er vanskeligt at sammenligne bedømmelser fra forskellige afdelinger. Yderligere blev ingen af sagsøgerne indkaldt til samtale, og de havde ikke mulighed for at vide, hvad sekretærerne havde sagt.

Jeg mener, at udvælgelseskomiteen var berettiget til at beslutte, at den ikke ville høre ansøgerne, men eftersom den oprindelig havde besluttet at indkalde de ansøgere, hvis ansøgning den fandt »tvivlsom« eller »negativ«, er det efter min opfattelse urimeligt, at mellemgruppens ansøgninger (de ansøgere som havde nogle af de nødvendige egenskaber) ikke — som ønsket af et mindretal af komiteen — blev taget op til fornyet overvejelse. Det ville have været muligt at tage en samtale med dem for at fjerne enhver tvivl, da det var helt klart, at de øvrige grupper enten var kvalificeret eller ikke var kvalificeret til at deltage. Jeg mener imidlertid ikke, at det er tilstrækkeligt til at annullere afgørelsen.

Derimod mener jeg, at det var helt forkert, at udvælgelseskomiteen hørte deres overordnede, uden at sagsøgerne fik kendskab til, hvad der blev sagt. Indtil nu er der ikke fremlagt referater af disse samtaler, skønt der blev taget noter, som de tilstedeværende må formodes at have opbevaret. Hvad der blev sagt, kan have været og var sikkert

også fuldt korrekt; det kunne have været åbenbart forkert eller det kunne skyldes en misforståelse, som kunne være afklaret. Sagsøgerne vidste, hvad der stod i bilagene til deres ansøgning. De havde haft mulighed for at fremsætte bemærkninger til deres periodiske bedømmelser, som alle uden undtagelse blev taget i betragtning. Selv om de overordnedes udtalelser ikke var afgørende, fremgår det ligeledes klart af det oplyste, at de blev taget i betragtning. Sagsøgerne burde retfærdigvis have haft mulighed for at fremsætte bemærkninger til udtalelserne. At de ikke fik denne mulighed, er efter min opfattelse en mangel, som gør komiteens afgørelse ugyldig, for så vidt angår samtlige sagsøgere, og jeg mener at den alene af den grund bør annulleres. Det er klart, at almindelige retsgrundsætninger blev tilsidesat.

Jeg må tilføje, at jeg finder det utilstedeligt, at nogle af udvælgelseskomiteens medlemmer eller deres stedfortrædere for flere af ansøgernes vedkommende optrådte som repræsentanter for generaldirektoraterne, selv om de af den grund afstod fra at deltage i beslutningsprocessen vedrørende den eller de bestemte kandidater. En sådan fremgangsmåde må nødvendigvis forekomme mistænkelig og kan ikke anses for begrundet, når henses til, at den enkelte generaldirektørs repræsentant kunne udpeges blandt et stort antal medarbejdere.

I den syvende søgsmålsgrund har sagsøgerne generelt gjort gældende, at den fulgte procedure er i strid med samtlige bestemmelser i bilag III og alle øvrige regler om udvælgelsesproceduren. Under de foreliggende omstændigheder er det ufornødent at udtale sig om dette punkt, da det ikke er tilstrækkeligt udbygget.

Til trods for den betydelige og uselviske indsats fra komitémedlemmernes og navnlig fra formandens side bør beslutningen om at nægte sagsøgerne adgang til prøverne annulleres, idet reservelisten fortsat er gyldig. Jeg er ikke klar over, hvor mange af sagsøgerne der var i mellemgruppen (3), og hvor mange i de andre grupper; under alle omstændigheder vil jeg ikke gøre forskel på sagsøgerne.

På den anden side mener jeg ikke, det er rigtigt eller nødvendigt, at beslutningen om at give andre ansøgere adgang til prøverne eller om at opføre dem på reservelisten bør omstødes. Disse afgørelser bør opretholdes. Alle de her foreliggende ansøgninger bør imidlertid tages op til fornyet overvejelse, for at det i overensstemmelse med almindelige retsgrundsætninger kan afgøres, om der eventuelt bør gives nogle af kandidaterne adgang til prøverne.

Herefter skal jeg sammenfattende foreslå:

a) Afgørelsen, hvorefter sagsøgerne ikke fik adgang til prøverne i den interne udvælgelsesprøve KOM/B/2/82, annulleres;

b) Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgernes omkostninger.